

Swordfish

1) דברים פרק יד פסוק ט ו'

את זה תאכלו מכל אשר במים כל אשר לו סנפיר וקשחת תאכלו: וכל אשר אין לו סנפיר וקשחת לא תאכלו טמא הוא לכט:

2) תלמוד בבלי מסכת נזה דף נא עמוד ב

מתני. כל שיש לו קשחת - יש לו סנפיר, ויש שיש לו סנפיר ואין לו קשחת. כל שיש לו קרנים - יש לו טלפים, ויש שיש לו טלפים ואין לו קרנים.

גמ'. כל שיש לו קשחת - דג טהור, יש שיש לו סנפיר ואין לו קשחת - דג טמא. מכדי, אין אקשהת סמכין, סנפיר דכתב רחמנא למה לי אי לא כתב רחמנא סנפיר, הוה אמיןא: מאי קשחת דכתיב - סנפיר, ואפילו דג טמא - כתב רחמנא סנפיר וקשחת. והשתא דכתב רחמנא סנפיר וקשחת מnlן קשחת לבושא הוा - דכתיב (שמעאל א' י"ז) ושריוון קשחים הוא לבוש, וככתב רחמנא קשחת ולא בעי סנפי! א"ר אבהו, וכן תנא דברי ישמעאל: (ישעהו מ"ב) יגדיל תורה ויאדיר.

3) תלמוד בבלי מסכת חולין דף נט עמוד א

ובדגים: כל שיש לו סנפיר וקשחת, רבי יהודה אומר: שני קשחין וסנפיר אחד: ואלו הן קשחין - הקבועין בו, וסנפירים - הפורה בהן.

4) תלמוד בבלי מסכת עבודה זרה דף לט עמוד א

תנו רבנן: אין לו עכשו ועתיד לגדל לאחר זמן, כגון הסולטנית והעפץ - הרי זה מותר; יש לו עכשו ועתיד להشير בשעה שעולה מן הים, כגון אקונס ואפונס, קטפסטייס ואקספטיזיס ואוטנס - מותר.

5) רמב"ן ויקרא פרק יא פסוק ט

סנפיר וקשחת - סנפירים אלו השט בהם. קשחת, אלו הקבועים בו. לשון רש"י. וכן הוא בגמרה במסכת חולין (נט א). אבל לא תבין מלים שנח קביעים בגוף ממש ודבוקים בעור הדג, אבל קראום "קבועים" שאין נדין ממנה ולא מזדעזין בו בסנפיר. והם הקליפין העגולים שלגדן דומה לצפורהן, שהם נפשtiny מעור הדג ביד או בסכין, אבל כל שהוא קבוע ודבוק בעור הדג ואינו נפרד מן העור כלל אליו קשחת, ובועליו אסור הוा. ולכך אמרו בגמרה (שם ס"ב) קשחת לבושא הוा, ולשון Tosfeta (חולין פ"ג ה"ט) אלו הן הקשחים שמלובש בהן, וסנפירים ששפט בהן: והוא תרגומו של אונקלוס שאמר קלפין, שהן קליפין שעל העור, נפשtiny ונקלפין ממנה כקלפי האילנות והפירות, מן ענין הכתוב שאמר (ש"א יז ה) ושריוון קשחים הוא לבוש, שהשריוון כולן עשויים מן הטבעות, ויש שעושים בהם קליפות לסתות פיות הטבעות שלא יכנס בהן חז'דק, והקליפין מהם נקראו קשחים. ולכך הוכיחו חכמים בגמרה בפרק חלק (סנהדרין צה ב) לבושי שריוון קליפה:

6) תפארת ישראל /יכין/ על מסכת חולין פרק ג משנה ז [צ]

הקבועין בו - שאינו מנענע אותן כשות [ואפשר לפ"ד כוונת המשנה לאפוקי כשהן מגוף הדג עצמו, כעין שטיינבויטטען שלנו שיש לו על גביו כען תנוכים קשים ועבים שאי אפשר לטלן ממנה רק בחזק, נמצא שאין בדבר הקבוע בו, רק מגוף הדג עצמו הון, ואין נקראים קשחים]:

7) ש"ת נודע בייהודה מהזרה תנינה - י"ד סימן ב

אני נסיתתי דג זה ויש לו שתי שורות קשחים שורה אחת מצד ימין ושורה אחת מצד שמאל ומה בכך שאין נקלפים

ביד והלא נקלפים בכלים וגם נסיתני לאחר ששרה בכלי שני במים מן האפר שקורין לוג כמו שלוש שעות נקלפו ביד. ולדעתך אפילו לא היו נקלפים קודם לשירה כלל רק אחר לשירה הנ"ל ג"כ הוא סימן טהרה. ואין לומר שהשרה במים עזים הנ"ל גורם לו שיקלפו דמה בכך סוף סוף שריוו קששים הוא לבוש וגופו החומרא שהמציא רביינו הרמב"ן בפירוש התורה בפ' שמיני שאם אינם נקלפים כלל לא נחש בו לסימן טהרה אלמלא אמרה אדם אחר התיי דן כנגדו ומה בכך שאין נקלפים והיכן הזכיר הקילוף בבלאי או בירושלמי או בת"כ אדרבה ממשנה אמרו קששים הקבועים בו. והרמב"ן שם בפירושו נדחק בזה וכותב אם אכן נקלפים לא נקרה לבוש שהרי הם דבוקים בעור. ואני אומר שהעור עצמו וגם הבשר נקרה לבוש וכן כתיב עור ובשר תליבשי נכו. ויש לדוחות קצרה:

8) שולחן ערוך יורה דעת סימן פג סעיף א

סימני דגים מפורטים בתורה: כל שיש לו סנפיר וקששת, טהור. וסנפיר, הוא ששת בו. וקששת, הן הקליפות הקבועות בו. הנה: ודוקא שהם נקלפים ביד או בכלי, אבל אם אין אפשר לקלפן מעור הדג, לא מקרי קששת (המ"מ פ"א דמ"א). ואפילו אין לו אלא סנפיר אחד וקששת אחת, מותר. ואפילו אין לו עתה, ועתיד לגדים לאחר זמן או שהיה לו בעודו במים והשירן מיד בעלותו ליבשה, מותר. (רמב"ם ספ"א מהמי"א וויל"ר וה"ה) הנה: כי אין להתר בקששת אחת, רק כשהיא עמדת תחת לחיו או זבו או סנפירו (התוור והרא"ש לדעת ב"ז וו"ז וה"ה בשם הרמב"ן, טוב לחמירה).

9) כניסה הגדולה הגהות בית יוסף יורה דעת סימן פג עד

מנาง פשוט בכל ישראל לאכול דג בעל חרב הנקרה בלבד פיש ישפאה, אף על פי שאין לו קששת, מפני שאומרים שבשעה שעולה מן הים מחמתה כעסה מתנוועת ומשלכת קששותיה, ואולי אף מן המינים שהזכירו בברייתא הוא שיש לו עכשו ועתיד להשירן בשעה מנין הים. ושמעתה שרש אחד משנה למלך שאל את מ"ז על זה היאק הוי אוכلين אותו, והשיב לו שמשירו בשעה שעולה מן הים וכי כמצחיק. מה עשה מ"ז הוליכו לבית המצודה במקום שצודים הדג הזה, ולקח כמה בגדי שחור והניחו במכמותה שהו צדין דג זה וצדו אחד מהם, ואחר שצדחו הסיר הבגד השחור ומצאו מלא קששים והראתו למשנה, אז אמר אתם אמת וקבלתכם אמת, ואף על פי דבגמרא ע"ז פרק א"מ אמרו דאייתו משיכלי חורי וחפייא בדיק לה וחוא ביה קלפי, וכי רשי מפני שהקששים שחורות, כבר כתבו מן האחראונים שדעת הרשב"א דיש קששים שחורות ויש לבנים לקששים שחורים בעי משיכלי חורי לקששים לבנים בעי משיכלי אוכמי.

10) מחזיק ברכה י"ד - סימן פג [ג]

דין ב'. ואם כרכחו בגדי וכו'. פשוט המנהג לאכול דג בעל חרב נקרה פיש"י איספא"ה מפני שאומרים שבשעת עלייתו מהים משלכת קששותיה. וזקנו הראה למשנה למלך הקששים בגדי שחור שניה במכמותה שצדין דג זה. הרב כנה"ג סוף הסימן וברמزي תשובה זו סי' קכ"ה:

11) 1966 Proceedings of the Rabbinic Assembly

QUESTION: Is Swordfish Kosher?

ANSWER: The committee on Jewish law and standards of the Rabbinical Assembly has ruled in the past that Swordfish is kosher. The decision was based on the study of the traditional halakhic sources as well as the evidence of competent scientific experts in the field.

Recently the question has been reopened because of the statement by the Union of Orthodox Congregations based on a statement of Rabbi Moshe Tendler, who is Rosh Yeshiva, Yeshivat Rabenu Yits'hak Elhanan and Associate Professor of Biology, Yeshiva College.

Some of our colleagues have urged that we restudy the question to see whether there is any new evidence that would make us revise our previous decision. Our answer will depend on the

resolution of the following two questions: Does the swordfish have scales? Do these scales satisfy the requirements of halakha?

12) Moshe Tendler, The Halachic Status of the Swordfish, Jewish Observer April, 1968

But no place in the Talmud or the responsa literature is there any reference to such a deviant: a fish that has scales as a juvenile but not as an adult. Yet the Conservative clergy must be aware of Talmudical references to some form of swordfish since it is mentioned in the Talmudical Encyclopedia article that they cite as a basis for their "heter." If the swordfish of the Talmud had "juvenile scales," the Talmud would have surely recorded this fact.

I discussed the above presented facts with my great teachers, Rav Moshe Feinstein, and Rav Yosef Dov Soloveitchik, and they concur with my decision that On the basis of the evidence presented, the swordfish (*xiphias gladius*) is a non-kosher fish.

13) דברי הרב ד' קצ'ב

הלוות דגים בכהנה ג' (לי"ז סי' ג' ה"ו' בדרכ'ת שמה ס'ק י') הביא שמנוג פשוט בכל ישראל לאכול את הדג בעל החרב הויאל ויש לו סנפיר וקשחת ולפניהם כמה שנה הכריז אחד מהרבנים באמריקה ששוארדפי"ש איננו דג טהור מפני שקשחותיו אינן דומות בוצרתן לקשחי שאר הדגים הטהורים ושלאל אלה נתקוון הכנסתת הגדולה בהכשרו את דג החרב ובזמן ההוא ביקש רבינו מהר'ג' פרופסור שלמה שטרנברג שיחיה לבדוק בעניין והראה לו לרביינו את הדג ואת קשחותיו (ועדיין המעטפה עם הקשחים ברשותם כולם) ואמר לו אז רבו שלפי דעתו הדג הזה דג טהור הוא אכן שום הלכות מסוימות אודות צורת הקשחת המשמשת כסימן לטהרת דגים (כל זה נדפס בקובנטראס בכל דריך דעהו)

14) שו"ת שבת מיהודה ח"ב יו"ד ה'

הרי שהdag המצו依 סוווארדפייש הוא כשר מפני שקשחותיו כבר נשרו בימים ואינם ניכרים אח"כ ולא הסיליפיש העתיד לגדל קשחים ועליו כיונו הפטוסקים וכל גدول אצלנו כי עוף טהור נאכל במסורת גם שאין לנו סימני כשרות כי המסורת העתיקה שנמסורת מדור דור ע"י יהודים מדקדקים בתומ"ץ היא משתמש הוכחה ברורה ומספקת שאפשר לסמוק עליה וכן גם בדגים שהמסורת כפי שרשותה בספרי הפטוסקים היא שאבות אבותינוأكلו בלי פקפק וכן לא נא כב' לענות לנו על מכתבנו זה ואם כפי שאנו מקווים ניתן שיש לסמוק על דברי הפטוסקים יואיל נא לפרנס את זה לתועלת בית ישראל האזרחים באיסורים וגם כדי שלא יהיו אגדות אלו אוסרים ואלו מתירים וד' יורינו בדרך השרה לשמר מצותינו וחוקיו וישמרנו מכל מכשול והנני בכבוד רב איש יהודא אונטרמן הרב הראשי לת"א יפו והמחוז

15) שו"ת ציץ אליעזר חלק ט סימן מ

dag הנזכר בשם סוווארדפייש אם מותר לאוכלו לח"א.

(א) על אודות דגי - החרב הנזכר בשפה האנגלית בשם SWAARDPIECE נראה לדעתו שיש לאוסרו, ואע"ג שהכהנה ג' בסימן פ'ג הגהבי"י אותן ע"ד כתוב דמנהג פשוט בכל ישראל לאכול דג בעל החרב נקרא בליעז פישי - אישפאדה ע"פ שאין לו קשחת מפני שאומרם שבשעה שעולה מן הים מוחמת כעסה מתנוועת ומשלכת קשחותה. אבל מי אמר לנו דהפישי - אישפאדה הוא מה שקוראים בשם SWAARDPIECE והרי אין חולק שגם הדג הנזכר בשם סיליפיש יש לו גם כן חרב, והמין ההוא של הסיליפיש הוא בדוק ומונחה שיש לו קשחים גדולים בין בקטנותו ובין בזקנותו אלא שהרבה מהם נופלים בשעה שצדדים אותו מן הים. וא"כ מי הוא זה שיוכל לקבוע לנו וגם שיוכל לסנן

א"ע ליכנס לבית הספק של איסור דאוריתית ולומר בודאות שגם מין הדג הנזכר בשם סוווארדפיש הוא ג"כ ממשפחחת מין הדג פישי - אישפאהה אשר בעל כנה"ג מעיר עליו שנגעו בכל ישראל לאכלו בזמן שאין מי שיעיד עליו שיש לו או שהוא לו שעתיד להיות לו קששים. והרבה דומים בדומים ישים במיini הדגים וחלק מהם /שייכים/ שייכם לסוג הטהורים וחלקם השני שייכים לסוג הטמאים.

16) פסקי שלמה ז' ז' 106

ש האם דג חרב כשר

ת מחלוקת אמונה כנה"ג התיר אבל לא בטוח שזה אותו דג של היום השאלה היא בגלל שקששותיו נושרים יש מתירים שו"ת שבט מיהודה ח ב ה קיח דברי הרב עמ' קצב בשם הגראי"ד סולובייצק מ"צ אך רוב הפוסקים אוסרים עיין שו"ת צץ אליעזר ט מ צ דם שטפטן

17) Jewish Press, Is Swordfish Kosher? Hershel Schachter, 5 Iyyar 5778 – April 19, 2018

The commentaries on the Shulchan Aruch say dag ha'cherev [literally, “the fish of the sword”] is kosher.

Why is it widely considered to be not kosher, then?

Because around 60-70 years ago, they asked Rabbi [Moshe] Tendler if he could make a list of which fish are kosher and which aren't. Rabbi Tendler decided to list swordfish as a treife fish because he called up an expert who told him scales on a swordfish are a different consistency – or something like that – from those of other fish. So he decided it was a treife fish.

But that's absolutely not correct. The commentaries on the Shulchan Aruch say dag hacherev is kosher. Professor [Shlomo] Sternberg, a big genius in learning and math, published an essay maybe 20 years ago in which he writes that Rabbi Soloveitchik asked him to conduct research on the status of swordfish. He did. He showed Rabbi Soloveitchik the scales of a swordfish and Rav Soloveitchik said, “It's a kashere fish!” Professor Sternberg writes that he still has the envelope with the scales he showed Rav Soloveitchik in his Gemara Chullin.

If the commentaries on the Shulchan Aruch say dag ha'cherev is kosher, how can Rabbi Tendler claim it isn't?

Rabbi Tendler claims “dag hacherev” is a different fish. It's not true.

But Rabbi Tendler did a service to the Orthodox Jewish community because at the time there were Conservative rabbis who were giving hashgachas, so he laughed them out of existence and said they don't know what they're talking because [they were giving swordfish a hechsher when] swordfish is really treif. So the Orthodox realized you can't rely on the Conservatives. L'maaseh, the Conservatives were right on this issue, but Rabbi Tendler accomplished his goal.